

Informace k vyplňování vysvědčení na základních školách od školního roku 2006/07

Odbor předškolního, základního a základního uměleckého vzdělávání MŠMT vydává souhrn informací a doporučení k vyplňování vysvědčení na základních školách s platností od školního roku 2006/07. Materiál vznikl jako strukturovaný souhrn odpovědí na značné množství dotazů škol k problematice vyplňování vysvědčení. Informace bude periodicky doplňována o další doporučení tak, aby poskytovala školám komplexní informaci soustředěnou do jednoho materiálu.

V textu jsou používána některá zkrácená označení v následujícím významu:

- **školský zákon** – zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- **vyhláška** – vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění vyhlášky č. 454/2006 Sb.,
- **MŠMT** – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,
- **RVP ZV** – Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání,
- **ŠVP** – školní vzdělávací program pro základní vzdělávání,
- **hodnocení** – závěrečné hodnocení na vysvědčení na konci 1. a 2. pololetí, nikoliv průběžná nebo jednotlivá hodnocení žáka během školního roku.

„**Tučným písmem v uvozovkách**“ jsou označeny texty, které se vyplňují na vysvědčení (na vysvědčení se uvozovky nepíší).

1. Tiskopisy vysvědčení

1.1. Platné právní předpisy

Vzory platných tiskopisů vysvědčení pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka ¹⁾ v základní škole jsou stanoveny vyhláškou č. 223/2005 Sb., o některých dokladech o vzdělání, ve znění vyhlášky č. 489/2006 Sb., a to v příloze č. 1 (pro 1. stupeň ZŠ), v příloze č. 2 (pro 2. stupeň ZŠ) a v příloze č. 5 (o ukončení kursu pro získání základního vzdělání). Další podrobnosti o obsahu a formě tiskopisů vysvědčení jsou stanoveny v § 1 odst. 4 až 7 vyhlášky č. 223/2005 Sb.

Základní škola může používat tiskopisy vysvědčení od různých dodavatelů nebo výrobců nebo je může tisknout vlastními prostředky. Obsah a forma tiskopisů vysvědčení ale musí vždy odpovídat parametrům uvedeným ve vyhlášce č. 223/2005 Sb. (šedý podtisk, rozměry, řazení rubrik, výška řádků a šířka sloupců apod.).

1.2. Přehled tiskopisů a jejich určení

Základní školy hodnotí výsledky vzdělávání žáků výhradně na některém z následujících tiskopisů vysvědčení:

¹⁾ V této informaci kdykoliv zmiňujeme žáka, jsou tím míněny samozřejmě i žákyně. Správně by tedy mělo být uvedeno **žák(yně)**. Pro přehlednost textu uvádíme jen pojem **žák**. Při vyplňování jednotlivých rubrik na vysvědčení se však rozlišuje žák a žákyně.

vzor tiskopisu	charakteristika
Příloha č. 1 vyhlášky č. 223/2005 Sb. (vysvědčení pro 1. stupeň základní školy) ²	
list A 1. stupeň	• pro hodnocení v 1. až 5. ročníku • pro klasifikaci, s listem B také pro slovní hodnocení nebo kombinaci slovního hodnocení a klasifikace • nejsou předepsány názvy předmětů • umožňuje nejvyšší variabilitu hodnocení a tvorby názvů předmětů podle ŠVP
list A 1. stupeň – předměty	• pro hodnocení v 1. až 5. ročníku • pro klasifikaci, s listem B také pro slovní hodnocení nebo kombinaci slovního hodnocení a klasifikace • jsou předepsány názvy předmětů
list B	• pro hodnocení v 1. až 5. ročníku • pouze pro slovní hodnocení • pouze jako součást listu A, nelze použít samostatně
1. stupeň klasifikace	• pro hodnocení v 1. až 5. ročníku • pouze pro klasifikaci • nejsou předepsány názvy předmětů
1. stupeň klasifikace předměty	• pro hodnocení v 1. až 5. ročníku • pouze pro klasifikaci • jsou předepsány názvy předmětů
základní škola speciální	• dvojlist • pro hodnocení v 1. až 5. ročníku • pro slovní hodnocení, klasifikaci nebo kombinaci slovního hodnocení a klasifikace • nejsou předepsány názvy předmětů
Příloha č. 2 vyhlášky č. 223/2005 Sb. (vysvědčení pro 2. stupeň základní školy ³⁾)	
list A 2. stupeň	• pro hodnocení v 6. až 9. ročníku • pro klasifikaci, s listem B také pro slovní hodnocení nebo kombinaci slovního hodnocení a klasifikace • nejsou předepsány názvy předmětů • umožňuje nejvyšší variabilitu hodnocení a tvorby názvů předmětů podle ŠVP
list A 2. stupeň předměty	• pro hodnocení v 6. až 9. ročníku • pro klasifikaci, s listem B také pro slovní hodnocení nebo kombinaci slovního hodnocení a klasifikace • jsou předepsány názvy předmětů
list A 2. stupeň předměty RVJ	• pro hodnocení v 6. až 9. ročníku • pro klasifikaci, s listem B také pro slovní hodnocení nebo

² V případě vzdělávání podle § 46 odst. 3 školského zákona se tiskopisy podle přílohy č. 1 použijí v 1. až 6. ročníku základní školy.

³⁾ V případě vzdělávání podle § 46 odst. 3 školského zákona se tiskopisy podle přílohy č. 2 použijí v 7. až 10. ročníku základní školy.

	kombinaci slovního hodnocení a klasifikace • jsou předepsány názvy předmětů a rubriky pro 2 cizí jazyky
list B	• pro hodnocení v 6. až 9. ročníku • pouze pro slovní hodnocení • pouze jako součást listu A, nelze použít samostatně
pro 2. stupeň klasifikace	• pro hodnocení v 6. až 9. ročníku • pouze pro klasifikaci • nejsou předepsány názvy předmětů
pro 2. stupeň klasifikace předměty	• pro hodnocení v 6. až 9. ročníku • pouze pro klasifikaci • jsou předepsány názvy předmětů
pro 2. stupeň klasifikace předměty RVJ	• pro hodnocení v 6. až 9. ročníku • pouze pro klasifikaci • jsou předepsány názvy předmětů, předepsané rubriky pro 2 cizí jazyky
základní škola speciální	• dvojlist • pro hodnocení v 6. až 9. ročníku • pro slovní hodnocení, klasifikaci nebo kombinaci slovního hodnocení a klasifikace • nejsou předepsány názvy předmětů
Příloha č. 5 vyhlášky č. 223/2005 Sb. (vysvědčení o ukončení kursu pro získání základního vzdělání)	
list A	• pro klasifikaci, s listem B také pro slovní hodnocení nebo kombinaci slovního hodnocení a klasifikace • nejsou předepsány názvy předmětů • plně odpovídá potřebám výuky podle ŠVP
list B	• pouze pro slovní hodnocení • pouze jako součást listu A, nelze použít samostatně
klasifikace	• pouze pro klasifikaci • nejsou předepsány názvy předmětů

1.3. Výpis z vysvědčení

Na konci 1. pololetí je možné v souladu s § 51 odst. 1 školského zákona vydat žákovi výpis z vysvědčení místo oficiálního tiskopisu vysvědčení. Obsah a formu výpisu z vysvědčení stanovuje § 2 vyhlášky č. 223/2005 Sb. Výpis z vysvědčení obsahuje všechny náležitosti a údaje jako oficiální vysvědčení, ale je vytištěn na běžném kancelářském papíru. Na konci 2. pololetí se výpis z vysvědčení nevydává, v souladu s § 51 odst. 1 školského zákona je možno vydat pouze vysvědčení.

2. Vyplňování některých údajů na vysvědčení

2.1. První a druhý řádek pod nápisem „ČESKÁ REPUBLIKA“

Uvede se název právnické osoby, která vykonává činnost školy, pod kterým je zapsána v rejstříku škol a školských zařízení (podle § 144 odst. 1 písm. b) školského zákona), vypsáním nebo otiskem podlouhlého razítka.

2.2. IZO

Vyplňuje se identifikační znak organizace. Jako IZO se uvádí resortní identifikátor školy, pod kterým je zapsána ve školském rejstříku - podle § 144 odst. 1 písm. a) školského zákona.

2.3. Třída

Vyplní se v souladu s § 8 vyhlášky.

Třídy jednotlivých ročníků školy se označují řadovými číslovkami vyjádřenými římskými číslicemi od I. do IX. Třídy téhož ročníku se rozlišují velkými písmeny připojenými k číslicím označujícím ročník (např. „**VI. C**“).

Třídy 1. stupně školy, v nichž jsou zařazeni žáci dvou nebo více ročníků, se označují stejně, jak je uvedeno v první větě odstavce, a v závorce se vyznačí řadovými číslovkami vyjádřenými arabskými číslicemi příslušné ročníky (např. „**II. (2., 3.)**“). V případě, že ve škole existuje např. třída, ve které jsou žáci pouze 1. ročníku a zároveň třída, ve které jsou zařazeni žáci 1., 2. a 3. ročníku (např. z důvodu existence dvou větví ŠVP, z nichž jedna předpokládá žáky různých ročníků v jedné třídě), bude označení tříd následující: „**I. A**“ a „**I. B (1., 2., 3.)**“.

Obdobně se označují i třídy 2. stupně školy, ve kterých jsou zařazeni žáci více ročníků v souladu s vyhláškou č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.

Rubrika se vyplní i v případě, že žák plní povinnou školní docházku individuálním vzděláváním. Žáci individuálně vzdělávání musí být také zařazeni do konkrétní třídy.

2.4. Ročník

Uvede se řadovou číslovkou vyjádřenou arabskou číslicí, např. „**3.**“.

2.5. Číslo v třídním výkazu

Uvede se základní číslovkou vyjádřenou arabskou číslicí, např. „**19**“.

2.6. Školní rok

Uvede se arabskou číslicí v nezkráceném tvaru s lomítkem (např. „**2006/2007**“).

2.7. Jméno a příjmení

V případě, že žák změní během 2. pololetí školního roku příjmení, bude mu na konci 2. pololetí vydáno nové vysvědčení, kde budou rubriky za 1. pololetí proškrtnuty. Zároveň mu bude vydáno původní vysvědčení za 1. pololetí, kde budou proškrtnuty rubriky pro 2. pololetí. Rovněž je přípustné to, aby na konci 2. pololetí bylo vydáno jediné (nové) vysvědčení, s novým příjmením a hodnocením za obě pololetí. Vysvědčení s původním příjmením a hodnocením za 1. pololetí se v tomto případě stane součástí dokumentace školy a žákovi se nevydává.

2.8. Datum narození

Měsíc se vypíše slovem, název měsíce se uvede v prvním pádě (např.: „**25. duben 1997**“), nebo se den i měsíc uvede číslicí (např. „**25.4.1997**“). Rok narození se uvede v nezkráceném (čtyřciferném) tvaru.

2.9. Rodné číslo

Vyplní se bez mezer či jiných znaků, mezi oběma číselnými údaji rodného čísla je lomítko (např. „**970425/1234**“). Pokud se jedná o cizince, který nemá přiděleno rodné číslo, rubrika se proškrtně.

2.10. Místo narození

Uvede se název obce (podle rodného listu žáka, u dětí cizinců podle cestovního nebo jiného dokladu). Pokud se žák narodil mimo území České republiky, uvede se do závorky za název místa narození zkrácený český název příslušné země nebo třípísmenný kód názvu

příslušné země. Názvy a kódy názvů zemí jsou uvedeny v ČSN EN ISO 3166-1:1997, případně v *Číselníku zemí - ČZEM*.

Aktuální informace jsou zveřejňovány na internetových stránkách Českého normalizačního institutu www.cni.cz (informace o normách) a Českého statistického úřadu www.czso.cz (informace o *Číselníku zemí - ČZEM*).

Například: „**Nitra (Slovensko)**“ nebo „**Warszawa (POL)**“.

2.11. Zameškané hodiny

Uvádí se vždy arabskou číslicí, pokud žák nezameškal žádnou hodinu, vyplní se „0“.

2.12. Celkové hodnocení

Vyplní se podle § 15 odst. 6 a 7 vyhlášky.

Upozorňujeme, že odstavce 6 a 7 byly s platností od 1.10.2006 novelizovány vyhláškou č. 454/2006 Sb. Podrobnosti viz část 4.12.

2.13. Pochvaly a významná ocenění

Uvádějí se jen pochvaly a jiná ocenění podle § 17 odst. 1 a 2 vyhlášky. Formulace textu pochvaly nebo jiného ocenění není stanovena, doporučujeme ale preferovat stručná a výstižná vyjádření.

2.14. Žák(yně) splnil(a) let/rok povinné školní docházky.

Údaj se uvádí základní číslovkou a vypíše se slovem. Nehodící se výraz se neškrtná.

Například:

Žák(yně) splnil(a) „**jeden**“ let/rok povinné školní docházky.

Žák(yně) splnil(a) „**tři**“ let/rok „**y**“ povinné školní docházky.

Žák(yně) splnil(a) „**sedm**“ let/rok povinné školní docházky.

Pokud žák splnil devět let povinné školní docházky a nezískal základní vzdělání a pokračuje v základním vzdělávání (podle § 52 odst. 6 a § 55 odst. 1 školského zákona), chodí do základní školy desátým (nebo dalším) rokem. Jedná se o případ, kdy žák v průběhu povinné školní docházky opakoval některý ročník nebo 9. ročník nedokončil úspěšně. Do rubriky Žák(yně) splnil(a) let/rok povinné školní docházky se však v těchto případech vždy uvádí, že žák splnil „**devět**“ let povinné školní docházky. Údaj v této rubrice se týká pouze povinné školní docházky, nikoliv celkové délky školní docházky konkrétního žáka. Informace o získání stupně základního vzdělání se uvádějí do samostatné rubriky (viz část 2.16.).

Shodně se postupuje také v případě, kdy základní vzdělávání žáka se zdravotním postižením je prodlouženo na 10 let podle § 46 odst. 3 školského zákona, nebo v případě, kdy žák se zdravotním postižením pokračuje v základním vzdělávání podle § 55 odst. 2. školského zákona.

2.15. Vzdělávání se uskutečňovalo podle školního vzdělávacího programu:

Uvede se název vzdělávacího programu, podle kterého byl žák vyučován.

V případě, že škola vyučuje v daném ročníku podle dosavadních vzdělávacích programů, uvede se:

„**16847/96-2, Základní škola**“ nebo

„**12035/97-20, Obecná škola**“ nebo

„**15724/97-20, Národní škola**“ nebo

„**22980/97-22, Zvláštní škola**“ nebo

„**24035/97-22, Pomocná škola**“ nebo

„**15988/2003-24, Rehabilitační vzdělávací program pomocné školy**“.

V případě, že škola vyučuje v daném ročníku podle ŠVP připraveného podle RVP ZV, uvede se název ŠVP, vydaného ředitelem školy podle § 5 odst. 3 školského zákona, např.

„Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání - Škola pro život“. V tomto případě se číslo jednací uvádět nemusí.

Školy, které vyučují podle jiných vzdělávacích programů v rámci pokusného ověřování povoleného MŠMT, uvedou číslo jednací a název příslušného vzdělávacího programu.

Pokud je ve třídě nebo skupině, do které žák dochází, realizováno rozšířené vyučování některého předmětu (podle § 9 odst. 1 vyhlášky), bude uveden i tento údaj (např.: **„12035/97-20, Obecná škola - rozšířená výuka jazyků“**). Jestliže škola vyučuje podle ŠVP, informace o rozšířeném vyučování některého předmětu se neuvádí.

Upozorňujeme, že ke vzdělávacímu programu Základní škola byly vydány modelové učební plány pro rozšířenou výuku některých předmětů, které mají svá čísla jednací. Na vysvědčení se ale uvádí vždy číslo jednací původního vzdělávacího programu (tedy např. **„16847/96-2, Základní škola“**), informace o realizaci rozšířené výuky je pak uvedena v poznámce za číslem jednacím a názvem vzdělávacího programu.

Pokud žák plnil povinnou školní docházku individuálním vzděláváním (podle § 41 školského zákona), uvede se za název vzdělávacího programu pomlčka a slova **„individuální vzdělávání“**, tedy např. **„16847/96-2, Základní škola - individuální vzdělávání“** nebo **„Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání - Škola pro život - individuální vzdělávání“**.

2.16. Doložka o získání stupně základního vzdělání

Tato rubrika je uvedena pouze na tiskopisech vysvědčení pro 2. stupeň základních škol.

Podle ustanovení § 54 odst. 1 školského zákona se po úspěšném ukončení devátého, popřípadě desátého ročníku základního vzdělávání uvádí na vysvědčení doložka o získání stupně základního vzdělání. Úspěšné ukončení ročníku znamená, že žák není na konci 2. pololetí (nebo v náhradním termínu, po opravných zkouškách, po komisionálním přezkoušení, po vykonání zkoušky při plnění povinné školní docházky v zahraničí nebo v zahraniční škole na území ČR ⁴⁾) hodnocen z žádného povinného předmětu (včetně volitelného) stupněm nedostatečný nebo adekvátním slovním hodnocením.

Podle § 1 odst. 5 vyhlášky č. 223/2005 Sb. se tiskopisy vysvědčení, které jsou dokladem o dosaženém stupni vzdělání, opatřují označením série tiskopisu a alespoň šestimístným číslem tiskopisu (dále jen „evidenční znak“). V případě základní školy se jedná o vysvědčení při úspěšném ukončení devátého ročníku základního vzdělávání.

Pozor: nezaměňovat s ukončením devátého roku povinné školní docházky – žák může ukončit devátý rok povinné školní docházky v nižším než devátém ročníku základního vzdělávání – v tomto případě (v nižším než devátém ročníku) se rubrika nevyplňuje a doložka o získání stupně základního vzdělání ani evidenční znak se neuvádí. Pokud pak žák, který některý ročník opakoval, pokračuje v docházce do základní školy, bude mu doložka o získání stupně základního vzdělání zapsána na vysvědčení po úspěšném ukončení devátého ročníku základního vzdělávání.

Systém vytváření evidenčního znaku zvolí ředitel školy. Pro označení série tiskopisu doporučujeme zvolit písmena.

Způsob přidělování evidenčních znaků musí zaručit, že každé školou vydané vysvědčení, které je dokladem o dosažení základního vzdělání, bude opatřeno jiným evidenčním znakem.

Zároveň podle § 28 odst. 9 školského zákona vedou školy evidenci tiskopisů vysvědčení, která jsou dokladem o dosažení základního vzdělání. Způsob vedení této evidence stanoví ředitel školy. Doporučujeme zaznamenat evidenční znak vysvědčení do školní matriky (podle § 28 odst. 2 školského zákona).

⁴⁾ § 38 školského zákona a § 18 až 21 vyhlášky

Pokud tedy bude na vysvědčení uvedena doložka o získání stupně vzdělání, bude zároveň toto vysvědčení opatřeno evidenčním znakem.

Doporučujeme uvádět text doložky a evidenční znak v tomto znění:

„Žák získal základní vzdělání. Série a číslo vysvědčení:“ nebo

„Žákyně získala základní vzdělání. Série a číslo vysvědčení:“.

Místo teček bude uveden konkrétní evidenční znak.

Například:

„9B 2006014“ (číslo a písmeno série vyjadřuje třídu a v čísle je zakódován rok vydání vysvědčení a číslo žáka v třídním výkazu, nula odděluje jednotlivé části čísla).

Ředitel školy může zvolit i jiný systém vytváření evidenčního znaku.

Ukončením vzdělávacího programu základního vzdělávání v základní škole speciální získá žák základy vzdělání. Při uvádění doložky o získání stupně vzdělání v tomto případě postupuje ředitel školy obdobně, na vysvědčení se uvádí doložka a evidenční znak ve znění:

„Žák získal základy vzdělání. Série a číslo vysvědčení:“ nebo

„Žákyně získala základy vzdělání. Série a číslo vysvědčení:“.

2.17. Potvrzení vysvědčení

Uvádí se datum, kdy je vysvědčení za dané pololetí opatřeno posledním podpisem, zpravidla podpisem ředitele/ředitelky školy. Při uvedení data je název měsíce vypsán slovem ve 2. pádě.

Z kontextu rubriky je zřejmé, že se uvedení data vztahuje k podpisům na vysvědčení. Jelikož se podpisy nestvrzuje předání vysvědčení žákovi, ale pravdivost a správnost uvedených údajů, je zde uveden den, kdy bylo vysvědčení podpisy skutečně stvrzeno. Den uvedený na vysvědčení proto v praxi může předcházet dnu vydání vysvědčení, popřípadě s ním být totožný.

Podpisy jsou vlastnoruční, nelze je vypsát psacím strojem nebo použít razítka apod. Nehodící se výraz se neškrtná. Pokud škola vydala žákovi na konci 1. pololetí výpis z vysvědčení a během 2. pololetí došlo ke změně třídního učitele/třídní učitelky nebo ředitele/ředitelky školy, uvádí se na vysvědčení za 1. pololetí podpis nového třídního učitele/třídní učitelky nebo ředitele/ředitelky školy.

3. Vyplňování vysvědčení typu list A, list B

3.1. Základní popis

Jedná se o univerzální systém dvou typů tiskopisů – Vysvědčení list A a Vysvědčení list B, které jsou použitelné pro hodnocení žáka klasifikací, slovním hodnocením nebo kombinací obou způsobů. Pokud bude žák hodnocen pouze klasifikací, lze použít všechny typy vysvědčení podle vyhlášky č. 223/2005 Sb., kromě Vysvědčení list B. Pokud je žák hodnocen z jednoho nebo více předmětů slovním hodnocením, je nutno použít systém tiskopisů list A, list B.

Pokud škola bude používat tiskopisy vysvědčení typu list A, list B, řídí se následujícími pravidly:

Každý žák obdrží list A, kde jsou vypsány názvy všech předmětů a zájmových útvarů, kterým je v daném školním roce vyučován. Na druhé straně jsou údaje o celkovém hodnocení, zameškaných hodinách, pochvaly, doložka o získání stupně vzdělání, tabulka stupňů hodnocení atd. Na list A se uvádí hodnocení klasifikací. List A je určen pro celý školní rok, pro I. a II. pololetí.

Pokud jsou výsledky vzdělávání žáka v jednom nebo více předmětech hodnoceny slovně, je v rubrice pro příslušný předmět uvedeno **„hodnocen slovně“** nebo **„hodnocena slovně“** a text slovního hodnocení se uvede na list B. List B je určen pouze pro jedno pololetí a samostatně bez listu A je neplatný.

Na tiskopisu list B se v rubrice „..... pololetí“ vyplní číslo pololetí arabskými nebo římskými číslicemi.

Rozsah vyjádření slovního hodnocení není omezen. V případě, že se slovní hodnocení za dané pololetí nevejde na jeden tiskopis listu B, je možno pro jedno pololetí použít a žákovi vydat více listů B. V rubrice „list B číslo, listů B celkem" se arabskou číslicí uvede číslo konkrétního listu B a celkový počet listů B v daném pololetí (např. list B číslo „1“, listů B celkem „1“ nebo list B číslo „2“, listů B celkem „3“).

Pokud je žák ve všech předmětech hodnocen slovně, vydá mu škola vysvědčení list A, kde budou uvedeny údaje o žákovi, celkové hodnocení, zameškané hodiny, pochvaly apod. a v rubrikách pro hodnocení výsledku vzdělávání v jednotlivých předmětech bude uvedeno „**hodnocen slovně**“ nebo „**hodnocena slovně**“. Zároveň mu bude vydáno vysvědčení list B, kde bude uvedeno slovní hodnocení v jednotlivých předmětech.

V případě slovního hodnocení je list A neplatný bez listu B. List A je samostatně platný pouze v případě, že je hodnocení provedeno pouze klasifikačními stupni. Nelze kombinovat tiskopis typu list B s tiskopisem, který nenes označení „list A“.

3.2. Varianty tiskopisu list A

List A je připraven v několika variantách:

- Varianta pro výuku podle ŠVP - bez názvů předmětů a dále rozdělená pro 1. a 2. stupeň základního vzdělávání (liší se pouze menším počtem rubrik pro povinné předměty na 1. stupni a rubrikou pro doložku o získání stupně základního vzdělání na 2. stupni).
- Varianta pro výuku podle dosavadních vzdělávacích programů - s názvy předmětů v souladu s dosavadními vzdělávacími programy a dále rozdělená pro 1. a 2. stupeň základního vzdělávání (liší se pouze menším počtem rubrik pro povinné předměty na 1. stupni a rubrikou pro doložku o získání stupně základního vzdělání na 2. stupni základní školy). Tuto variantu je samozřejmě možné použít také v případě výuky podle ŠVP, pokud názvy předmětů školy vyhovují.
- Varianta pro výuku podle současných vzdělávacích programů - s názvy předmětů, upravená pro třídy nebo skupiny s rozšířenou výukou jazyků. Na tiskopisu jsou předepsané rubriky pro 2 cizí jazyky. Tato varianta je jinak shodná s předchozí variantou.

3.3. Varianty tiskopisu list B

List B pro slovní hodnocení je univerzální pro všechny ročníky, pro 1. i 2. stupeň.

4. Informace k hodnocení výsledků vzdělávání žáků

4.1. Použití slovního hodnocení

Konkrétní formulace k vyjádření slovního hodnocení žáka nejsou jednotně stanovené. Škola se řídí ustanovením § 14 a 15 vyhlášky a pravidly pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu (podle § 30 odst. 2 školského zákona).

Pro hodnocení chování žáka lze použít slovní hodnocení nebo hodnocení klasifikačními stupni (podle § 15 odst. 1 a 2 vyhlášky).

Pro hodnocení žáka ve všech nebo jen některých předmětech (včetně hodnocení chování) slovním hodnocením se použijí tiskopisy vysvědčení typu list A a list B (vždy oba dva typy, nelze použít pouze list B).

Škola může společně s vysvědčením nebo i v kratších intervalech vydávat žákovi další, podrobná slovní nebo jiná zhodnocení jeho činnosti v daném období. Forma a podoba takovýchto vyjádření není stanovena, mají charakter školního hodnocení, kterým se žákovi a jeho rodičům poskytují rozšiřující informace o žákovi a nemohou být zapsána na oficiálních tiskopisech vysvědčení.

4.2. Hodnocení při přestupu žáka na jinou školu

Základní škola, kam žák během 2. pololetí přestoupil, zapíše hodnocení výsledků vzdělávání žáka vždy na nový tiskopis, a to takový, který používá. Rubriky pro 1. pololetí

budou proškrtnuty. Na vysvědčení vydaném školou, ze které žák přestoupil, budou rubriky pro 2. pololetí proškrtnuty. Vysvědčení si školy předají spolu s ostatní dokumentací o žákovi.

Pokud škola vydala žákovi na konci 1. pololetí výpis z vysvědčení a žák během 2. pololetí přestoupí na jinou školu, vydá škola, ze které žák přestupuje, žákovi vysvědčení s hodnocením za 1. pololetí.

V případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, převede škola slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení, a to na žádost školy, do které žák přestupuje, nebo na žádost zákonného zástupce žáka (§ 51 odst. 3 školského zákona). V takovém případě není žákovi vydáno nové vysvědčení, ale převod hodnocení do druhé formy je poskytnut škole v rámci předávané dokumentace žáka.

4.3. Uvolnění z výuky, nehodnocení

Jestliže je žák z výuky některého předmětu v 1. nebo ve 2. pololetí uvolněn (podle § 50 odst. 2 školského zákona), rubrika se neproškrťává, ale vyplní se „**uvolněn**“ nebo „**uvolněna**“.

Nelze-li žáka v 1. nebo 2. pololetí hodnotit ani v náhradním termínu (podle § 52 odst. 2 a 3 školského zákona), vyplní se „**nehodnocen**“ nebo „**nehodnocena**“.

Důvody pro uvolnění nebo nehodnocení žáka se uvedou ve školní matrice.

4.4. Komisionální přezkoušení při pochybnostech o správnosti hodnocení

Rozhodne-li komise pro komisionální přezkoušení žáka při pochybnostech zákonného zástupce žáka o správnosti hodnocení v jednotlivých předmětech (§ 52 odst. 4 školského zákona a § 22 vyhlášky) o změně hodnocení, vydá se žákovi nové vysvědčení. Jako datum vydání vysvědčení se uvede datum, kdy je nové vysvědčení za dané pololetí opatřeno posledním podpisem, zpravidla podpisem ředitele/ředitelky školy.

4.5. Hodnocení žáka v náhradním termínu a po opravné zkoušce

Podle § 51 odst. 1 školského zákona se žákovi každé pololetí vydává vysvědčení. Toto ustanovení je dále konkretizováno v § 3 odst. 1 vyhlášky č. 16/2005 Sb., o organizaci školního roku, podle kterého se vysvědčení předává v posledním vyučovacím dnu období školního vyučování.

Pokud ředitel školy určil pro hodnocení žáka náhradní termín (§ 52 odst. 2 a 3 školského zákona), je žákovi na konci pololetí vydáno vysvědčení. V předmětech, ve kterých žák bude hodnocen v náhradním termínu, se na vysvědčení vydaném na konci pololetí vyplní „**nehodnocen**“ nebo „**nehodnocena**“. V rubrice „Celkové hodnocení“ se na konci 1. pololetí uvede „**nehodnocen**“ nebo „**nehodnocena**“ a na konci 2. pololetí „**neprospěl**“ nebo „**neprospěla**“. V 1. pololetí je možné žákovi vydat výpis z vysvědčení. Po hodnocení v náhradním termínu je žákovi vydáno nové vysvědčení.

Pokud žák koná v souladu s § 53 školského zákona opravné zkoušky, vydá mu škola na konci 2. pololetí vysvědčení. Po vykonání opravných zkoušek je žákovi vydáno nové vysvědčení, a to i v případě, že se hodnocení z předmětů, ze kterých žák konal opravné zkoušky, nezměnilo. Pokud se žák k opravným zkouškám nedostaví, nové vysvědčení mu vydáno nebude. Na vysvědčení vydané po opravných zkouškách se uvádí hodnocení za 1. i 2. pololetí. Pouze v případě, že vysvědčení v 1. pololetí vydávala jiná škola, bude uvedeno hodnocení pouze za 2. pololetí.

4.6. Poznámky k hodnocení prospěchu žáků v některých předmětech

4.6.1. Vyučovací předmět „..... jazyk“

Doplní se název cizího jazyka, kterému se žák učí (např. „**Francouzský**“). Pro hodnocení prospěchu žáků 6. - 9. ročníku ve třídách nebo skupinách s rozšířenou výukou jazyků se používají tiskopisy vysvědčení s dvěma rubrikami pro cizí jazyky. Pro tyto třídy nebo skupiny lze samozřejmě použít i tiskopisy s předepsaným pouze jedním cizím jazykem nebo bez předepsaných názvů předmětů. Druhý (příp. další) cizí jazyk se pak doplní do volné

rubriky za předtištěnými povinnými předměty nebo za první cizí jazyk u tiskopisů bez předtištěných předmětů.

4.6.2. Vyučovací předmět „Zdravotní tělesná výchova“

Navštěvuje-li žák pouze zdravotní tělesnou výchovu, není hodnocen z tělesné výchovy, ale ze zdravotní tělesné výchovy, a do povinných předmětů se na vysvědčení v tomto případě uvede pod rubriku „Tělesná výchova“ (rubrika se proškrtne) název předmětu **„Zdravotní tělesná výchova“**. Navštěvuje-li žák předmět „Zdravotní tělesná výchova“ i „Tělesná výchova“ (i třeba jen výběr činností), bude hodnocen z obou předmětů.

4.6.3. Vyučovací předměty „Praktické činnosti“, „Pracovní vyučování“, „Pracovní výchova“

Tyto předměty dosavadních vzdělávacích programů se hodnotí v rubrice „Pracovní činnosti“ bez ohledu na to, jak se předmět nazývá v příslušném vzdělávacím programu (název vychází z názvu vzdělávací oblasti obecně platného Standardu základního vzdělávání). Vyučuje-li se ve škole podle vzdělávacího programu Obecná škola, rubrika se proškrtne.

Při výuce podle dosavadních vzdělávacích programů, kde je vzdělávací oblast „Pracovní činnosti a technologie“ (podle Standardu základního vzdělávání) realizována v rámci volitelných nebo integrovaných předmětů, bude na tiskopisu vysvědčení rubrika „Pracovní činnosti“ proškrtnuta a do volné rubriky bude uveden název volitelného nebo integrovaného předmětu.

Při výuce podle ŠVP se stanoví název předmětu vytvořeného ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce v souladu s pravidly pro tvorbu ŠVP uvedenými v RVP ZV. Doporučujeme použít vysvědčení typu A a B bez předepsaných názvů předmětů.

4.6.4. Vyučovací předmět „Dramatická výchova“

Uplatňuje-li škola vzdělávací program Obecná škola nebo Národní škola, zařadí do skladby povinných předmětů předmět „Dramatická výchova“ pouze v případě, že se skutečně jedná o samostatný předmět. V případě, že dramatická výchova je zařazena do ostatních předmětů jako metoda, na vysvědčení se neuvádí a samostatně se nehodnotí.

4.6.5. Hodnocení výuky náboženství

Výuka náboženství v základních školách zřizovaných státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí se v souladu se školským zákonem (§ 15 odst. 2 školského zákona) zařazuje do učebního plánu jako nepovinný předmět. Tím je také určen způsob hodnocení na vysvědčení. Hodnocení může být buď slovní, nebo klasifikačním stupněm podle § 15 odst. 3 vyhlášky (1 - výborný až 5 - nedostatečný). Ve školách jiných zřizovatelů může být náboženství zařazeno jako povinný nebo volitelný předmět a hodnocení na vysvědčení je buď slovní, nebo klasifikačním stupněm podle § 15 odst. 3 vyhlášky (1 - výborný až 5 - nedostatečný).

4.6.6. Průřezová témata v ŠVP

Zařadí-li škola do učebního plánu ŠVP průřezové téma jako samostatný předmět, je uveden i na vysvědčení. Pokud je obsah průřezového tématu začleněn do jiného předmětu, na vysvědčení se neuvádí a samostatně se nehodnotí.

4.6.7. Předměty speciálně pedagogické péče

Předměty speciálně pedagogické péče (např. individuální logopedická péče) pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami se nehodnotí, ani se neuvádějí na vysvědčení. Tyto předměty jsou však zahrnuty do příslušného vzdělávacího programu.

4.7. Volné rubriky

Rubriky pro hodnocení vyučovacích předmětů, jejichž výuku žák v daném pololetí neabsolvoval, se proškrtnou, proškrtnou se i ostatní volné rubriky (rubriky pro názvy předmětů až v 2. pololetí). Způsob proškrtnutí stanoví jednotně ředitel školy. Názvy povinných a volitelných předmětů, které nejsou na tiskopisu předepsány, se uvádějí do volných rubrik (v pořadí povinné - volitelné). Jejich názvy je třeba volit co nejkratší a nejvýstižnější. V nutných případech je možné přiměřeně používat zkratky.

4.8. Nepovinné předměty a zájmové útvary

Názvy nepovinných předmětů a zájmových útvarů se uvádějí do příslušných rubrik tiskopisu (v pořadí nepovinné předměty - zájmové útvary). Názvy nepovinných předmětů a zájmových útvarů je třeba volit co nejkratší a nejvýstižnější. V nutných případech je možné přiměřeně používat zkratky.

4.9. Stupnice pro hodnocení při použití klasifikace

Při hodnocení chování a výsledků vzdělávání žáka v povinných, volitelných a nepovinných předmětech a zájmových útvarech stupni prospěchu se zásadně používá pouze stupnice hodnocení uvedená v § 15 vyhlášky. Chování žáka se klasifikuje samostatně. Tato stupnice hodnocení je uvedena i na vysvědčení. Upozorňujeme, že stupnice uvedená na vysvědčení je sice povinnou náležitostí tiskopisu, z hlediska pravidel hodnocení má však pouze informativní funkci. V případě rozporu stupnice s vyhláškou je nutné řídit se vyhláškou, nikoliv stupnicí. K tomu došlo vydáním vyhlášky č. 454/2006 Sb., kdy ve stupnici tiskopisů není uveden stupeň nehodnocen/nehodnocena.

Na 1. stupni se pro zápis hodnocení používá číslice, na 2. stupni pak slovní ekvivalent podle § 15 odst. 1 a 3 vyhlášky. Základní pravidla pro hodnocení jsou uvedena v § 15 odst. 4 vyhlášky.

4.10. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka slovním hodnocením

Žák může být ze všech předmětů hodnocen slovně nebo může být z některého předmětu hodnocen slovně a z jiného klasifikačním stupněm. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy, je ale vázán souhlasem školské rady. Slovní hodnocení je podrobnější, má pozitivně motivační charakter. Obsahuje konkrétní vyjádření toho, co žák v daném předmětu zvládl a v jaké kvalitě a vymezuje i další postup rozvoje žáka vzhledem k jeho individuálním předpokladům. Při jeho používání je třeba se vyvarovat i určitých rizik, které jsou s ním spojeny – nekonkrétnost, rozvlácnost, možnost různých výkladů, používání šablon a frází, popis detailů nesouvisejících se vzděláváním apod.

Žák se speciálními vzdělávacími potřebami může být hodnocen slovně i v případě, že ostatní žáci ve třídě jsou hodnoceni klasifikací.

Konkrétní formulace nejsou stanoveny. Základní pravidla pro použití slovního hodnocení jsou uvedena v § 15 odst. 2 vyhlášky.

Pro hodnocení chování žáka je možné použít slovní hodnocení.

4.11. Hodnocení integrovaných předmětů

Pokud škola zařadí do učebního plánu integrovaný předmět, který nahrazuje jiné povinné předměty (např. integrovaný předmět „Poznávání přírody“, který nahrazuje předměty „Přírodopis“ a „Fyzika“), uvede se název integrovaného předmětu do volné rubriky a původní předměty se proškrtnou. Tento postup platí pouze v případě, že škola používá tiskopisy s předtištěnými názvy předmětů.

Pokud škola zařadí do učebního plánu integrované předměty, doporučujeme používat tiskopisy vysvědčení bez předepsaných předmětů.

4.12. Celkové hodnocení

Pravidla pro stanovení stupně celkového hodnocení jsou uvedena v § 15 odst. 7 vyhlášky. Za povinný se považuje i volitelný předmět.

V případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola při určování stupně celkového hodnocení podle pravidel hodnocení žáků, která jsou součástí školního řádu.

Upozorňujeme na novelizovaný text ustanovení § 15 odst. 6 a 7 vyhlášky. Stupeň celkového hodnocení „nehodnocen(a)“ se použije pouze na konci 1. pololetí, a to v případě, že žáka nelze pro závažné objektivní příčiny hodnotit na konci 1. pololetí ani v náhradním termínu (§ 52 odst. 2 a 3 školského zákona). Pokud žáka nelze hodnotit na konci 2. pololetí, použije se stupeň „neprospěl(a)“.

4.13. Hodnocení žáků cizinců

Při hodnocení výsledků vzdělávání žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku se postupuje podle § 51 až 53 školského zákona a § 14 až 17 vyhlášky. Zvláště pak upozorňujeme na § 15 odst. 9 vyhlášky.

Při hodnocení těchto žáků se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost podle § 15 odst. 2 a 4 vyhlášky, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného RVP ZV (nebo obsahem předmětu „Český jazyk a literatura“ podle dosavadních vzdělávacích programů pro základní vzdělávání) se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v České republice vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za souvislost podle § 15 odst. 2 a 4 vyhlášky, která ovlivňuje výkon žáka.

V této souvislosti upozorňujeme, že na konci 1. pololetí nemusí být žák hodnocen na vysvědčení, a to ani v náhradním termínu. Pokud by žák ale nebyl hodnocen na vysvědčení na konci 2. pololetí, znamenalo by to, že musí opakovat ročník.

4.14. Hodnocení mimořádně nadaného žáka

Pokud ředitel školy přeřadí mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku (podle § 17 odst. 3 školského zákona), uvádí se v rubrice „Žák(yně) splnil(a) let/rok povinné školní docházky“ skutečný počet let povinné školní docházky. Pokud bezprostředně po ukončení 3. ročníku pokračoval ve vzdělávání v 5. ročníku, uvede se na vysvědčení v 5. ročníku, že žák splnil „čtyři“ roky povinné školní docházky. Za neabsolvovaný ročník žákovi nebude vydáno vysvědčení.

4.15. Vydávání vysvědčení při plnění povinné školní docházky v zahraničí nebo v zahraniční škole na území České republiky

Postupuje se podle příslušných ustanovení § 38 školského zákona a § 18 až 21 vyhlášky. Pokud žák koná zkoušku za období dvou let, bude vydáno pouze jedno vysvědčení, za celé období. Jako datum vydání vysvědčení se uvede datum, kdy je vysvědčení za dané období opatřeno posledním podpisem, zpravidla podpisem ředitele/ředitelky školy. Na vysvědčení se vyplňuje hodnocení pouze z těch předmětů, ze kterých žák vykonal zkoušku. Hodnocení z předmětů, které žák absolvoval v zahraniční škole, se z vysvědčení zahraniční školy do vysvědčení vydaného českou školou neopisují. Žák není hodnocen z chování.

Na vysvědčení se uvádí školní rok, ve kterém se zkouška koná; ročník a třída, ve které je žák zařazen. Hodnocení se uvádí do příslušných rubrik toho pololetí, ve kterém se zkouška koná.

Na vysvědčení se uvádí text **„Žák(yně) plní povinnou školní docházku podle § 38 školského zákona“**, a to do rubriky Vzdělávání se uskutečňovalo podle školního vzdělávacího programu:.

Dále upozorňujeme na novelizovaný text odst. 18 vyhlášky, kde byl doplněn odstavec 5. Žák zkoušky nekoná, pokud je žákem zahraniční školy, v jejímž vzdělávacím programu je v dohodě s MŠMT nebo na základě mezinárodní smlouvy zařazen vzdělávací obsah (vyučovaný v českém jazyce), ze kterého by jinak zkoušky konal. V tomto případě ředitel školy vysvědčení žákovi za příslušné období nevydává. V současné době (listopad 2006) se jedná pouze o školu v německé Pirně. Přehled zahraničních škol, jejichž žáci nemusí konat zkoušky ve škole v ČR, bude průběžně zveřejňován na webu MŠMT.

4.16. Hodnocení žáků v základní škole speciální

Hodnocení žáků v základní škole speciální se provádí na samostatném tiskopisu vysvědčení typu dvojlistu. Upozorňujeme, že vyhláška č. 223/2005 Sb. byla novelizována (vyhláškou č. 489/2006 Sb.), a došlo ke změně tiskopisů vysvědčení pro základní školy speciální. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.

4.17. Hodnocení žáků v případě výuky některých předmětů v cizím jazyce

Pro hodnocení žáků v předmětech, ve kterých škola vyučuje v cizím jazyce (podle § 13 odst. 3 školského zákona) nejsou stanovena školským zákonem ani vyhláškou žádná odchylná pravidla nebo výjimky.

5. Vysvědčení o ukončení kursu pro získání základního vzdělání

Jedná se o tiskopis, který použijí školy, jež tyto kursy pořádají. Pro vyplňování tiskopisu se přiměřeně použijí pravidla pro vyplňování tiskopisů běžného vysvědčení.

Za údajem „Kurs:“ bude řadovou číslovkou vyjádřenou římskou číslicí uvedeno, kolikátý cyklus tohoto kursu škola pořádá.

Volné rubriky se proškrtnou.

Celkový prospěch se neuvádí, pokud frekventant u zkoušky neuspěje, nebude mu vysvědčení na konci kursu vydáno.

Podrobnosti k hodnocení výsledků vzdělávání žáků v kursu jsou uvedeny v § 12 a 13 vyhlášky.

6. Další informace

Veškeré údaje se na tiskopisech vysvědčení vyplňují trvalým způsobem. Na vysvědčení se neprovádí opravy zápisu. Při chybně vyplněném záznamu se vysvědčení vyplní znovu. Vysvědčení je možné vyplňovat rukou, psacím strojem nebo tiskem pomocí počítačové tiskárny. Při vyplňování údajů plnicím perem se doporučuje použít dokumentační inkoust, který nelze běžným způsobem vymazat.

Termíny vydávání vysvědčení se řídí § 3 odst. 1 vyhlášky č. 16/2005 Sb., o organizaci školního roku. Vysvědčení se vydává žákům v posledním vyučovacím dnu období školního vyučování. Pokud ředitel vyhlásí na poslední vyučovací den/dny daného pololetí volný den/volné dny (podle § 24 odst. 2 školského zákona), vydá se vysvědčení v posledním dni, ve kterém se v daném pololetí skutečně ve škole vyučuje.

V případě, že žák není přítomen ve škole v den vydávání vysvědčení, bude vysvědčení uloženo v dokumentaci žáka. Škola uvědomí zákonného zástupce o této skutečnosti a o možnosti vyzvednutí vysvědčení.

Školy s polským vyučovacím jazykem použijí dvojjazyčné mutace výše uvedených tiskopisů, které jsou uvedeny v příloze č. 1 (pro 1. stupeň), v příloze č. 2 (pro 2. stupeň) a v příloze č. 5 (o ukončení kursu pro získání základního vzdělání) vyhlášky č. 223/2005 Sb.

Formuláře vydané před rokem 2005⁵⁾ neobsahují všechny potřebné rubriky a pro školní rok 2006/07 nejsou v souladu s platnou vyhláškou č. 223/2005 Sb. Školy je tedy nemohou používat.

MŠMT doporučuje školám, aby si nevytvářely nepřiměřené zásoby tiskopisů vzhledem k tomu, že může docházet k jejich průběžným úpravám.

7. Ukončení platnosti

Dnem vydání této informace pozbývá platnosti Informace k vyplňování vysvědčení na základních školách, čj. 25668/2005-22, ze dne 15. června 2006.

PaedDr. Jiřina Tichá
ředitelka odboru předškolního, základního,
a základního uměleckého vzdělávání

⁵⁾ přílohy 10, 11, 12 a 17 vyhlášky č. 223/2005 Sb.